

DIRVA

Nr. 12

Sausis-January 30, 1961

Cleveland, Ohio

KONGO KRIZĖ DAR LABIAU KOMPLIKUOJAMA

Septynios valstybės, kurios tebepripažįsta Kongo premjeru kalėjime laikomą Lumumbą, pareikalavo, kad būtų sušauktas naujas Jungt. Tautų Saugumo Tarybos posėdis. Jis greičiausiai bus sušauktas sausio 31, paskutinę dieną, tebesant ST pirmininku Jungtinės Arabų Respublikos dele-

gatu Omar Loutfi.

Reikalavimas buvo paskelbtas po to, kai JAV delegatas Adlai Stevenson spaudos konferencijoje pareiškė, jog 5,660 vyrų netrukus bus atitraukti iš Kongo esančios Jungt. Tautų Komandos, ir juos reikės pakeisti kitais. Saugumo Tarybos posėdžio re-

ikalaujančios valstybės yra: Ceilonas, Gana, Gvinėja, Malis, Marokas, Jungt. Arabų Respublika ir Jugoslavija. Jos visos yra grasinusios atitraukti savo įgulas iš Kongo, jeigu Lumumba nebūsiąs paleistas iš kalėjimo, ir visos, išskyrus Ceiloną ir Gana, yra pradėjusios pasirošimus tiems grasinimams vykdyti.

JT gen. sekr. Hammarskjöldas išsiuntinėjo Saugumo Tarybos nariams ir karinius kontingentus Kongo turinčioms valstybėms memorandumą, kuriame pabrėžia, kad gali būti reikalinga atitraukti visas karines įgulas iš Kongo, jei tai padarys kai kurios Afrikos ir Azijos valstybės. Jo žodžiais, būklė Kongo esanti nepaprastai pavojinga.

JAV valstybės departamentas įspėjo Kongo dirbančius amerikiečius misijonierius nedelsiant išvykti iš Kongo; jų ten esama dar kelių šimtų.

Kongo politinių vadų konferencijoje premjero pareigas einas Ileo įspėjo, kad, jiems patiems nepajėgiant išspręsti Kongo krizės, Jungtinės Tautos galinčios būti priverstos imtis "labai rimtų sprendimų", nes pasaulinei taikai kiltų dideli pavojai, jei ten nebūtų atstatyta tvarka. Ileo pabrėžė, kad Jungtinės Tautos nenorinčios užvaldyti Kongo.

Leopoldvilėje sklido gandai, kad prez. Kasavubu šalininkai projektuoją protestus demonstracijas prieš JT misijos šefą Raješvarą Dajalį Kasavubu jau du kartus buvo prašęs Hammarskjöldą, kad Indijos atstovas Dajalis būtų atšauktas iš Kongo.

Konferencijos dalyviai nutarė pertraukti posėdžius, kol atvyks "pavėlavę" delegatai. Ypač neskuba į pasitarimus įsijungti Katangos provincija, kurios prez. Tschombe sutiksias dalyvauti tik tada, kai būsianti pasirašyta karinė sąjunga su Leopoldvilės vyriausybe. Tos sutarties tikslas sudaryti bendrą frontą ir eventualiai išstumti Lumumbos šalininkus, grasinančius jėga praplėsti savo kontroliuojamas teritorijas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East Chicagos skyrius, norėdamas padidinti skyriaus kasą, su narių talka pastatė pardavimui šešių kambarių namą. Skyriaus nariai išpildė pasižadėjimą, kiekvienas savanoriškai be atlyginimo atidirdamas 50 darbo valandų ir šiandien jų rankomis sukurtas gražus namas laukia pirkėjų. Nuotraukoje: "Namo statybos komisija" prie užbaigto namo. Iš kairės: darbų tvarkytojas Jonas Rimkūnas, komisijos pirm. Kazimieras Domarkas, statybos vykdytojas Kazimieras Pocius, komisijos pirm. pagalbininkas Tadas Mečkauskas.

NAMO PELNAS VISUOMENINIAM LABAI

Vienos talkos trumpa istorija

Sumanus, judrus, ryžtingas ir drausmingas ALT S-gos East Chicagos skyrius, kad ir nepasižymis narių gausumu, pernykščio rudens gale, savo veiklos antraisiais metais, baigė talkos būdu statyti šešių kambarių su rūsiu mūrinį namą pardavimui. Iš projekto gausimasis pelnas bus per eilę metų vartojamas įvairiems tautinės veiklos reikalams, privalantiems pinigines paramos.

Vienos vasaros būvyje intensyviai paplušė skyriaus nariai ne vieneriems metams atsikratė galvosūkio dėl lėšų telkimo.

Kaip iš praktikos žinoma, ir stambesni organizaciniai vienetai turi sunkumų, kai reikia papildyti tolydžio išsenkančias kasas. Ne vienas geras sumanymas turi pagulėti stalčiuje dėl lėšų stigmatų, nes ne visada sekasi jų pakankamai sutelkti iš nario mokesčio, pobūvių pelno, aukų ar kelių retesnių pinigų šaltinių. Tačiau ar vienaip ar kitaip kombinuojant, pagrindinės sumos sukrapštosios iš organizuotos visuomenės lėšų, kurios, deja, nėra neišsenkamos.

Iprastinės priemonės ALT S-gos East Chicagos skyriaus sąlygomis atrodė menkai ką žadančios. Mat, narių skaičius gan ribotas -- neplenus trys dešimtys. Tad po visuotinio narių susirinkimo (1960 m. sausio 16 d.) įkandin įvykusiame pobūvyje valdybos nariai priekavutės pradėjo narplioti klausimą, kaip prastimamą pinigų tautiniam organizaciniam darbiui remti, kad kiekviena iškilančiu atveju nereikėtų brukti pirštų į narių pinigines. Situaciją blaivai vertinant, Jonui Rimkūnui atėjo į galvą originali mintis:

--O kad taip, vyručiai, -- sakė, --pabandytume pastatyti namą talkos būdu, paskum jį parduoti su geru pelnu, ir pasigautume pinigų.

Praktišką patyrimą su kaupu turėdama, skyriaus valdyba pradėjo metodingai tyrinėti sąlygas, kurios laiduotų statybos projekto pasisekimą 1960 m. balandžio 10 d. įvykusiame valdybos posėdyje nutarta paruošti provizorinį planą, kurį būtų galima pateikti visuotiniam susirinkimui diskusijų pagrindu ir, svarbiausia, išsiaiškinti, ar galima tikėtis narių talkos. Mat, valdybos nuomone narių talkos darbas buvo pats pagrindinis veiksnys, kuris lėmė projekto įkūnijimą arba, neigiamo nusistatymo atveju, jo atmetimą.

Apmatus pasirošusi skyriaus valdyba 1960 m. balandžio 29 d. sušaukė visuotinį narių susirinkimą, kuriame projektas buvo visapusiškai išdiskutuotas ir priimtas šis nutarimas: pradėdame talkos būdu statyti namą. Nariai pasižada, prie statybos atidirti po 50 valandų. Išdirbusiems dau-

gliau už 50 valandų nutarta atlyginti. Nuo darbo prievolės atleistas vienas kitas neapajęgių. Kai kuriems specifiniams, licencijuotiems darbam, nutarta samdyti specialistus.

Statybos galimybes zonuodama skyriaus valdyba buvo jau išsiaiškinusi ir sklypo įsigijimo reikalą. Ji pranešė susirinkusiems, jog Irena ir Jonas Rimkūnai sutinka skyriaus statybai už mokėtą kainą perleisti savo nusipirktą sklypą Hammond mieste. Šios gražios paslaugos dėka atpuolė laiko galšinimas sklypui ieškoti.

Visam projektui vadovauti susirinkimas išrinko statybos komisiją. Ją sudarė: Kazys Domarkas, komisijos pirmininkas; Kazimieras Pocius, statybos vykdytojas; Tadas Mečkauskas, padėjėjas; Jonas Rimkūnas, darbo jėgos rikiuotojas.

Natūralu, jog diskusijų eigoje iškilo finansavimo klausimas. Ir šiaurinis projektas negali nė iš pėdos pajudėti, jei nėra pagrindinio atramos taško --dolerio.

Tačiau šis reikalas East Chicagos skyriui nesudarė problemos, nes du jo nariai, pirm. K. Pocius ir sekr. T. Mečkauskas, su mieliausiu noru sutiko paskolinti statybai reikalingą sumą ir palaukti jos grąžinimo iki po namo pardavimo.

Nėra ko ir sakyti, jog be šių dviejų narių klnios atodairos į visuomeninį reikalą, skyrius būtų galėjęs tik sapnuoti apie kokias nors statybas.

Po visuotinio susirinkimo prasižėjo akcijos laikotarpis. Nedelsiant buvo sutarkyti pirkimo dokumentai ir išimtas statybos leidimas. Žemkasė pirmąjį žemų žemių rūšiui išvertė 1960 m. gegužės 10 d. Šia data prasižėjo statyba, o tuo pačiu ir rūpesčiai statybos komisijai.

Talkininkų kvietinėjimas ir skirstymas sudarė gerokai galvosūkio darbo jėgos rikiuotojui Jonui Rimkūnui. Reikia paminėti vieną specifinį kliuvinį mūsų vietovėje, būtent, kad daugumas dirba trimis pamainomis įmonėse. Tat ir sunkino talkininkų rikiavimą, kai jų reikėjo grupintiams darbam. Dieninėje pamainoje dirbantieji galėjo klibti į statybą tik iš darboviečių grįžę, pavakariais. Popietinės pamainos vyrams buvo įmanoma tik rytinėmis valandomis patirūsti ligi vykdymo įmonės. O naktiniai turėjo derintis prie vienos ar antros grupės, poilsui pasirinkdami rytinę ar vakarinę dienos dalį.

Visus tuos įvairavimus reikėjo turėti galvoje ir derinti, plamuojant darbų eigą kiekvienai kdtai savaitai. Tvarkytis lengviausiai sekėsi savaitgaliais. Tačiau visa bėda, kad jų tėra tik po vieną savaitę. Tad kad ir kaip nepatogu, o didžioji statybos darbų dalis teko atlikti

(Nukelta į 3 psl.)

ED MURROW VALDYS AMERIKOS BALSĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių Informacijos Agentūros (USIA) direktoriumi prez. Kennedy pasirinkęs radijo ir televizijos komentatorių Edward R. Murrow. Oficialus paskelbimas laukiamas artimiausiomis dienomis. Ed Murrow praeitą savaitę lankėsi Washingtone ir tarėsi su valst. paks. Chester Bowles, bet atsisakė komentuoti, ar postą priėmęs.

USIA yra svarbiausia JAV propagandos įstaiga, kuri tvarko "Amerikos Balsą". Ed Murrow, kaip sakoma, buvo prez. Kennedžio bendradarbių pradėtas kalbinti tai vietai tuoj po rinkimų, bet vis atsisakinėjęs dėl finansinių išskaičiavimų: USIA direktorius per metus gauna 21,000 dolerių, o jis iš CBS bendrovės gaudavęs 200,000 dol. per metus.

Murrow, kaip sakoma, nesąs registruotas jokios politinės partijos narys. Ankstesnė jo pavardė buvo Egbert Roscoe, bet ją pakeitęs studijų metais, prieš pradėdamas dirbti įvairiose tarptautinėse studentų apsiikeitimo programose Europoje, Tolimuose Rytuose ir kitur prezidento Rooseveltto administracijos laikais.

TRUMPAI

- Iš sovietinių kalėjimų paleistieji RB-47 lėktuvo kapitonas Olmstead ir Mc Kone grįžo į JAV ir buvo sutikti prez. Kennedžio. Jiems tuo tarpu uždrausta kalbėtis su laikraštininkais. Jie buvo išlaikyti sovietų kalėjimuose 7 mėnesius, neleidžiant kalbėtis su JAV atstovais. Jų grąžinimo neįdėjo joki ženkla, kad Kremlius ruošųsi atšaukti savo ankstesnius kaltinimus arba atsiprašyti už lėktuvo numušimą virš tarptautinių vandenų.

- JAV imigracijos įstai-gos areštavo Kubos "skerdiką" Herman Marks, buvusį JAV jūreivį, daug kartų baustą už įvairius nusikaltimus, vėliau pabėgusį į Kubą ir prisijungusį prie Fidel Castro gaujų.

ALT S-gos East Chicagos skyriaus grupė narių, savanoriškai atidurusių prie namo statybos, pradedant metu džiaugiasi būsimais rezultatais, kad skyriaus kasa galės praturtėti ir nereikės krapštyti centų iš narių piniginių, norint įgyvendinti gerą sumanymą. Sėdi iš kairės: S. Juodakis, A. Markevičius, K. Pocius, A. Juodvalkis ir J. Rimkūnas.

T. Mečkausko nuotrauka

Žmogus, kuris išgelbėjo Londoną... (2)

Sunkiai laužiami ledai

Aukštas, šviesiaplaukis ponas, kuris pagaliau pasirodė laukiamajame, peržvelgė Michelį Hollardą nelabai draugišku žvilgsniu ir, nepaprastai atsistėjęs, paklausė, ko jis pageldaujas. Anglas nepasiskėdė savo pavadėd, ir tik vėliau Michelis patyrė, kad jis kalbėjo su majoru B., britų karinio attaché pavaduotoju.

"AK, TIE ANGLAI!"

Labai šaltai išsklausė anglas istoriją prancūzo, kuris atėjo Anglijai pasiflyti savo tarnybą. Atrodė, kad prancūzo atvirumas jame iššaukė keblį saviąjautą. Anglo atsakymai labai mandagūs, bet negatyvūs: Micheliui turį būti žinoma, kad po Prancūzijos kapituliacijos visi tiesioginiai ryšiai su Jungtine Karalyste visiškai nutrūkę. Šveicarija esanti neutrali valstybė, ir būtų labai nepadoru, jei britų pasiuntinybė išleistų į špionazą prieš valstybę, su kuria Šveicarija palaiko draugiškus santykius.

Bet Michelis ir nesitikėjo, kad, atvykdamas be asmens liudijimų ir rekomendacijų, tokiais drabužiais, būtų priimtas išskęstomis rankomis. Aišku, britas turėjo būti atsargus. Juk jis galėjo stovėti prieš vokiečių dvigubą agentą arba šveicarų pasiųstą agent provocateur (agentą -provokatorių).

Bet vis dėlto Micheliui ėmė pyktis. Po tiek vargų ir pavojų, kuriuos jis turėjo pereigvinti, kad galėtų pasikalbėti su tuo žmogumi, toks brito šaltumas ir ne-taktiškumas jam atrodė nepake- liamas.

Jis parašė kažką ant popierio lapelio ir metė britui ant stalo. --Čia yra pavadėd ir adre- sai dviejų Britanijos piliečių: mano svainis Robert Best -- žymus prekybininkas Birming- hame, ir poetas bei meno kriti- kas Sturge Moore, kurį jis gal- bėt pažįstate iš pavadėd. Jei būtumėte malonus pas juos pasi- teirauti, iš jų gautumėte visas reikalingas informacijas apie mane.

Anglas paėmė raštelį, tarytum visiškai nesidomėdamas, žvilg- terėjo į jį ir greit padėjo atgal ant stalo, tartum bijodamasis, kad tokio popieriaus gabalo lai- kymas rankose galis jį sukomp- romituoti.

--Aš ateisiu už mėnesio, -- šaltai pasakė Michelis Hollar- das. -- O tuo tarpu paliksiu jums šį sąrašą, kad mano kelio- nė nebūtų likusi be naudos.

Iš švarko kišenės jis ištraukė keletą glaustai prirašytų popie- riaus lapų. Tai buvo vokiečių ka- riuomenės dirbančių prancūzų firmų sąrašas, Michelis, tiekda- mas generatorinius motorus, buvo surinkęs žinias.

Anglas vos teikėsi žvilgtelėti dokumentą.

Michelis Hollardas linktelėjo, pasakė "au revoir, monsieur" ir išėjo iš nesvetingo kambario, užtrenkdamas paskui savo duris.

--Ak, Dieve, koki tie angliai --sumurmėjo, išeidamas iš pa- siuntinybės rūmų.

98 SIENOS PERĖJIMAI

Taip baigėsi pirmasis susiti- kimas tarp "vienišo suklidinto" prancūzo Michelio Hollardo ir

britų slaptosios tarnybos. Ir taip prasidėjo draugystė tarp to vyro ir Anglijos, kuri prancūzų agentų ir pogrindžio organizacijų istori- joje neturi palyginimo.

Kulminacinį punktą ta istorija pasiekė, kai Hollardui ir jo pa- gelbininkams pasisekė griežtai saugomą vokiečių stebuklingojo "V-1" ginklo paslaptį anglams taip anksti išduoti į rankas, kad Londoną buvo galima apsaugoti nuo visiško ir karui lemiamo sunaikinimo, kurį ruošė Hitlerio "skendančios bombos".

Tas ir daugybę kitų nepaprastai reikšmingų žinių apie vokiečių paslaptis okupuotoje Pran- cūzijoje Michelis Hollardas di- džiāja dalimi atnešė pats britų ryšininkams Berne -- iš karto pulkininkui B., kuris jį per "i- žanginį susitikimą" buvo taip šal- tai traktavęs, o vėliau, kai buvo konstatuota didelė Hollardo žinių svarba, kitoms britų įstaigoms.

Nors ir labai neįtikėtina! skamba, šiam nepaprastai drą- siam prancūzui pasisekė griež- tai saugomą prancūzų -šveicarų sieną, pro vokiečių postų ir pa- trulių šautuvų vamzdžius, pereiti 98 kartus, Devyniasdešimt aštuo- nis kartus!

Už tai ir už didelį jo suorga- nizuoto tinklo "Réseau Agr" pa- siaukojimą Michelis po karo gavo aukščiausią britų pasižymėjimo ženklą, duodamą ne anglui: "Dis- tinguished Service" ordina.

"Bet," taip rašė britų gen- lt. Sir Brian Horrocks apie jį, "man atrodo, kad Londone -- mieste, kurį jis išgelbėjo -- yra pastatyta daug statulų žmo- nėms, kurie mažiau to nusipelnė."

DOLERIAI IR CENTAI

Kęstutis Gaidžiūnas

PREZIDENTO J. F. KENNEDY TURTAI

"Prez. John F. Kennedy išėmė visą savo asmeninį turtą iš spekuliacinės investicijų rin- kos". Ši, lyg ir eilinė, žinutė, neseniai buvo paskelbta ameri- kiečių spaudoje.

Koks yra tas prezidento "visas asmeninis turtas"?

Stebėtojų nuomone, tas asme- ninis turtas gali siekti netoli 10 milijonų dolerių.

Kodėl šis prez. Kennedy tur- tas buvo išimtas iš spekuliacinės investicijų rinkos?

Nors įstatymai neapriboja pre- zidento finansinių interesų ir pla- nų, bet prez. J.F. Kennedy, no- rėdamas išvengti bet kokių ne- malonumų, o gal net ir gilesnių tyrinėjimų, atšaukė visus savo asmeninius fondus iš spekuliaci- nės investicijų rinkos. Visas šis turtas buvo investuotas į feda- ralinius, valstybinių ir miestų paskolų lankštus.

Pagal prez. J.F. Kennedy spau- dos sekretorių "Visas prezidento turtas susideda iš paskolų lankštų ir nekilnojamo turto". Nekilno- jamas turtas yra prez. J. F.

Kennedy namai Washingtone ir Hyannis Port, Mass.

Dabartinio laiku, kaip jau ir visą eilę metų anksčiau, prez. J.F. Kennedy gauna per metus po \$100,000 (po mokesčių atskai- tymų) iš trijų fondų, kuriuos 1926, 1936, ir 1949 m. įsteigė jo tėvas, ambasadorius Joseph P. Kennedy. Pastarasis, stebė- tojų nuomone, yra "vertas" apie 200 milijonų dolerių.

Iš patikimų šaltinių girdima, kad prezidentas iš savo turto, kiekvienais metais uždirba apie \$500,000. Iš šios sumos mokes- čiams atitenka apie \$400,000. Skaičiuojant, kad prez. J.F. Kennedy privačios investicijos ir visi fondai atneša tik 5% nuo- šimtį, jo visas turtas turi siekti netoli 10 milijonų dolerių.

Be abejo, visiemis įdomu, kokia finansinė padėtis buvusio prezidento Dwight Eisenhowerio, sausio 20 d. tapusio paprastu piliečiu?

Jis, kaip buvęs JAV presiden- tu, gaus \$25,000 metinės pen- si-

"GRĮŽK ATGAL"

"Aš ateisiu po mėnesio," buvo pasakęs Michelis Hollardas, prancūzų šnipas "in spe", per savo pirmąją vizitą Berno britų pasiuntinybėje. Lygiai už mė- nesio jis vėl buvo šveicarų žė- mėje.

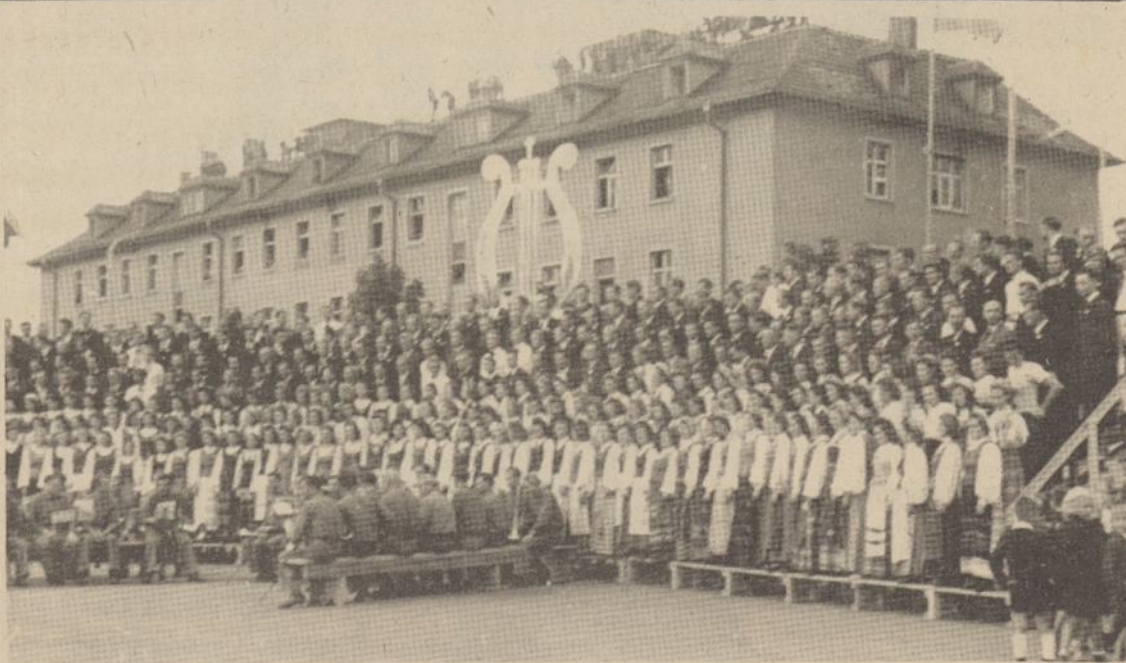
Šį kartą La Brévine punkto muitininkas buvo visai nedrau- giškas. Jis tuo pažino nelegalų sienos perėjimą ir pareiškė, kad jis turi nedelsdamas ir tuo pa- čiu keliu grįžti į Prancūziją. Matyt, jis buvo gavęs pylos už tai, kad pirmąjį kartą lengvai praleido.

Michelis nepasidavė lengvai atkalbamam. Esą, būtų gaila, jei jis turėtų grįžti, nes švei- carų žinių tarnyba netektų svar- bų karinių informacijų. Jis pa- minėjo pavarde žvalgybos kari- ninko, kuris jį Le Locle buvo tardęs dvi valandas.

Valdas iš karto pasikeitė. Ne- delsiant buvo telefonu susirišta su Le Locle, Leitenantas, kuris tuo metu jau buvo paštraukęs iš tarnybos ir apsigyvenęs kitose vietovėse, po nuostabiai trumpo laiko atsirado kitame laido gale. Jis patvirtino Michelio duome- nis ir nurodė, kad prancūzų rei- kla traktuoti, kaip nepaprastai svarbų žinių šaltinį.

To pasėkoje Michelis Hollar- das ne tik nebuvo paslūstas at- gal, bet priimtas beveik kaip valstybės garbės svečias. Val- stybės lėšomis jis buvo pasiųs- tas į La Chaux-de-Fonds, kur jis ilgai kalbėjosi su kitu žval- gybos karininku. Paskui, kaip karinių įstaigų svečias, buvo ap- gyvendintas geriausio miesto viešbutyje ir kitą rytą valdžios lėšomis išgabentas į Berną.

(Bus daugiau)

TAI BUVO PRIEŠ 13 METŲ... Lietuvių jungtinis choras iš 1,100 dainininkų koncertavęs 1948 m. Wuerzburgėje, Vokietijoje. Prieky Jonušo vadovaujamo dūdų orkestro muzikantai.

V. Bacevičiaus nuotrauka

BULGARAI DEJUOJA, KAD PRIE SOVIETŲ TURI DAUGIAU DIRBTI, NEGU ANKSČIAU...

Šveicarų laikraštininko įspūdžiai iš Sofijos

Bulgarai laikomi ištikimiausiais Maskvos vasalais, tačiau užtenka Sofijoje su lengvu nuste- bimu pareikšti, kad jie, kaip jau pirmą žvilgsnio atrodo, esą geriau susitvarkę - sužibę pa- triotizmu ir linijai ištikimiausio komunisto akys. Maža to,

jos, ir \$50,000 įvairioms išlai- doms. Taip pat privilegiją ne- mokamai naudotis pašto patar- navimu. Už pensiją, žinoma, rei- kės mokėti mokesčius.

Kongresas Dwight D. Eisen- howeriui gali grąžinti penkių žvaigždžių generolo laipsnį. Jei šis generolo laipsnis ir bus gra- žintas, tai be įprastinės \$20,000 metinės pensijos, kadangi Eisen- howeris, kaip buvęs prezidentas, jau yra pensija aprūpintas.

Gal mūsų šeiminkė arti- miausiam pobūviui norėtų išsi- kepti pyragą pagal prez. J.F. Kennedy inauguracinio baltaus pyrago receptą?

Pyragui reikalinga tik... 400 tuzinių kiaušinių, 600 svarų sviesto, 600 svarų miltų, ir 600 svarų cukraus... Taip pat reikia neuž- miršti, kad inauguracinis pyra- gas buvo septynių pėdų aukščio! O jam suvalgyti taip pat reikia atitinkamo skaičiaus svečių. Taigi vargu teks tokio didelio pyrago pasidžiaugti...

Grazi dovana visiems Naujų metų proga Plokštelės tik neseniai pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuvišką dainą plokštelę --

"MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories) Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) -- "Christmas Carols"

Shepherd Boy and Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co. Platintojams užsakius didesniais kiekiais -- duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI: ALEX MATHEWS

256 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

arba gaunama visose radijo stotyse

būsi pakviestas į namus, kur tau ant stalo bus pastatyta rau- donojo vyno, ir šeimininkas, nors ir santūriai laikydamasis, drau- giškai pakels stiklą: zdravil!

Bet, pagirdamas bulgarų ge- resnį gyvenimą, tam tikra pras- me būsi teisus. Tai priklauso nuo tavo kelionės krypties. At- vykstančiam iš Vienos, Zueh- richo, Paryžiaus arba Romos, Sofija tikrai atrodys apšepusi. Jis matys Vitošos kalnų papė- dėje stovintį ištisai pilką miestą, monotoniškus veidus. Dviem šimtams tūkstančių žmonių mie- sta, kuriame susikimšę gyvena šeši šimtai tūkstančių. Miestą be susisiekimo, bet su daugybe su- sistiekimo policistų, kurie pra- deda komplikuoat alkūnių kilno- jimo ceremoniją, kai tik tolu- moje pastrodo koks autovežimtis.

Tačiau tam, kuris atvyksta iš Maskvos, Sofija atrodo lyg ir Vakarų Europos didmiesčių at- pindys. Vitrinos turi daugiau įdomumo, jaunieji architektai daugiau drąsumo (arba oficialų leidimą atlikinėti bandymus), restoranai daugiau jaukumo ir bažnyčios -- dažnai naudojamų pastatų atmosferą. Sekmadie- niais pamatysi daugiau apsiren- gusių privatiškai siūtais drabu- žiais, negu valstybinių siuvyklų gaminių -- ar tai kiltų iš indi- vidualizmo ar dėl planingo ūkio suklūpimų.

Bulgarija yra pavyzdinis Kremliaus mokiny, ištikimiaus- ias tarp tariamai ištikimųjų. Čia Maskva turėjo tik mažą da- lį sunkumų, su kuriais susidū- rė kitur. Kalbos klūčių beveik nėra, nes rusų kalba bulgarams yra ne svetima kalba, bet tik kitas dialektas, nors ir kiek painus. Bulgarijos kelią į sa- telitus palengvino istoriniai ry- šiai -- kaip žinoma, kraštas 1878 metais rusų krauju buvo išlaisvintas iš turkų priespau- dos. Bet sovietinė okupacija, nors ir beveik nesutiko klūčių, dar nėra taip įsistiprinusi, kaip bū- ty galima tikėtis.

Net ir drausmingiausiame mo- kiniui įgrįsta per daug įkyriai gi- riamas mokytojas. Ir jis ne- mėgsta be palovos klausytis, kad esąs atsilikęs (nors tai atitinka tiesą, koncentruojant dėmesį tik į tam tikras detales). Ir jis mėgsta nusiskysti per daug de- monstratyviai rodomu iškeltu mokytojo pirštu.

Taip atsitinka, kad rusai lai- komi atsakingais už viską, kas šiandieninėje Bulgarijoje nege- ro atsitinka, o blogybių ten ne- trūksta. Sofijos gyventojai miršta ant rusų ne vien dėlto, kad tie neseniai grąžino 10,000 porų eks- portinių batų dėl tariamai blo- gos kokybės. Jie rūstauja prieš rusus dėl viso blogio, be jo- kdos išimties.

Pavyzdžiui, žemės ūkio krašte nesibaigianti mėsos ir kiaušinių stoka. Kaip keblu pripažinti fak- tą, kad krašte, kuriame 1.1 mil- jonas buvusių laisvų ūkininkų su- varyta į 972 "kolektyvus", dar šiandien nėra pasiektas prieška- rinis karvių ir avių kiekis. Bet eilinis gyventojas kaltina ru- sų, kad Bulgarijos vyriausybė, siekdama padengti būtiną im- portą, išveža per daug galvijų į Vak. Vokietiją ir Austriją.

Rusas atsakingas ir už tai, kad bulgarų vištos liko skolingos valstybei 28 milijonus kiaušinių. 1960 metų rudenį sliautsi paukš- čių epidemija, kurios pasekoje Bulgarija netekė 380,000 vištų, galėjusių būti sukelta rusiškų ba- cilių: didžiajam broliui Ivanui Juk nieko nekaštuoja jas eksportuo- ti. O tuo tarpu jis labai šykš- tus garvežiais, kurie gerokai pa- gerino atsilikusių bulgarų susi- siekimo sistemą. Kad per vieną mėnesį 79 traukiniai dėl sugedu- sių lokomotyvų liko įstrigę pa- kelėse, tai irgi rusų kaltė. Ly- giai kaip ir šlubuojąs transpor- tas didesniuose miestuose (nese- niai vieno Sofijos priemiesčio gy- ventojai turėjo patys ieškoti, valdžiai padovanodami du tram- vajuos vagonus).

Tačiau daugiausiai bulgarai ai- manuoja dėlto, kad sovietinio di- rigavimo pasėkoje turi daugiau dirbti, negu kada nors anksčiau. Garsojo balkanisko dolce far niente nėra nė pėdsako. Kiek- vienas sukasi neproduktingoje "socialistinio atstatymo" ma- šinoje, kurios lėta pažanga var- gu bapatelsina milžiniškas iš- laidas.

Nuolat girdimas tas pats nusi- skundimas: "Argalime džiaugtis, kad darbo procesas šiandien į- jungta dvigubai daugiau žmonių, negu 1937 metais, bet tie žmonės tik pusę tiek teukdirba? Penk- mečio planas turįs būti įvykdytas per trejus metus. Mes engiamės dieną ir naktį. O ką už tai turi- me? Maža. Reliatyviškai geras apsirengimas, kuris nustebina užsieniečius, yra brangiai pir- ktas, atsisakant kitų dalykų. Koldus pietus matote darbovie- tėse? Kasdieniniai sunkiai dir- bančiojo pietūs susideda iš ne- spėjusių užaugti svogūnų, duo- nos, avies sūrio ir vandens (taip, vandens! Nes vyno krašte, Bul- garijoje, gyventojai per metus tenka jo tik du litrai). O ką jūs skaitote net valdinėse statisti- kose. Kolchozinių šeimų pa- jamos per metus siekiančios 6666 levas. Tuo tarpu kostiu- minės medžiagos metras kaš- tuoja 250 levų, batų pora ma- žiausiai 150 levų..."

Pastaraisiais metais kelis kartus padidinta Maskvos pro- paganda susilaukia kandžių ko- mentarų. Rusai pirmoje lapkri- čio pusėje surengė vadinamą "so- vietinės knygos" dieną. Tada ne- labai entuziastingi bulgarai patyrė, kad kraštas per pirmuo- sius metų devynis mėnesius bu- vo užtvindytas dviem milijonais rusiškų knygų. Panašų nepasiti- kėjimą kelia ir didėjantis rusiškų laikraščių potvynis. Pravda, Iz- vestija, Trud, Sovetskaja Ro- sija ir Komsomolskaja Pravda Sofijoje gaunami jų išleidimo dieną. Iš viso Sovietija siunčia į Bulgariją apie 1000 įvairių laikraščių, kurių per metus pa- skleidžiama apie 10 mil. egzemp- lorių. Kai kurie valdininkai jau seniai jaučia, kad toks sovie- tinis propagandos amplitūdis pa- triotiškai nusiteikusiame tautoje iššauks neigiamą reakciją. Bet jie nusistatę geriau tylėti, negu musipikinti liežuvi.

Kiti sako: "Mes suprantame rusus, bet jie nesupranta mūsų."

(Nukelta į 3 psl.)

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo są- kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą do- lerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite at- siųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto per- siuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (38)

DESZŲ ĄRVAY

Tai buvo paskutinė tavo išsigelbėjimo galimybė

Majoras paskambino telefonu, ir netrukus kambarin įėjo AVD leitenantas ištvirkusio asketo veidu.

-- Išvarkite iš jos permanentinį atkaklumą, -- pasakė majoras, perduodamas leitenantui byla.

Durys užsitrėnkė, Iona liko viena su AVO leitenantu. Nykštį ir smaližių skleisdamas, leitenantas glostė savo retus švelius. Kita ranka iš apkabos išsitraukė pistoletą.

-- Ar prisipažinsite savo noru?

Iona neatsakė į klausimą. Pistoletas pakilo, priartėjo. Iona įsikibo į permanencijos principo svarstymų grandį.

Pistoletas vamzdis palietė jos smilkinį.

-- Kalbėkite!

Metalas buvo šaltas.

-- Kalbėkite!

Praplėstos matematinės funkcijos visada taip nukrypsta, kad bandoma įrodyti permanencijos principo vertę.

Iona nebejautė metalo.

-- Nekalbėkite nesamonių!

-- Matematikoje nėra vietos nesamonioms.

Pistoletas vamzdis atsimuša į Ionos kaktą. Auliniai batai sugirgžda netoli rąsomojo stalo. Akimirka tyli, paskui negarsiai brakštelia telefono šakelė. Numerių diskas karkia. Gergždžiantį AVO leitenanto balsą girdi lyg pro ilgą vamzdį.

-- Penktas tardymo kambarys... Atsiųskite du vyrus iš baudžiamojo skyriaus... Taip, ir virvę.

Du vyrai, AVO kareiviai, atsineša virvę. Jie turi trumpas lazdas.

-- Nudengti viršutinę kūno dalį! -- įsako leitenantas.

Iona stovi, lyg suparaližuota. "Ar jau?"

Iona stovi tiesiai, kaip augalas.

-- Išrenkite ją!

Augalas sudreba.

Vyrai užlauižia aukštyn Ionos rankas, nutraukia megztinį per galvą. Marškinius laikanties juosteles nutrūksta. Marškiniai krinta žemyn, juos sulauko sijos juosmuo. Nykštį ir smaližių skleisdamas, leitenantas glostė savo švelius, Iona nulenkia galvą. Ji trokštų ilgų, tankių, uždengiančių plaukų.

-- Prisipažinkite!

Iona užmerkia akis.

-- Apyrankes!

Kareiviai užlauižia jos rankas ant nugaros. Geležis spragtelia.

-- Priiršti!

Jie užstumia Ioną ant kėdės; jie priiriša jos kojas prie kėdės kojų. Jie prispaudžia viršutinę jos kūno dalį prie kėdės, praveria virvę. Krūtinė atlauižiama.

-- Prisipažinkite, arba liepsiu nuplakti tuos pasipūtusius daiktus!

AVO kareiviai šaiposi. Leitenantas užsidėga cigaretę, žengia žingsnį link Ionos.

-- Kas buvo tamstos bendrininkai?

Jokio atsakymo -- dar žingsnis.

-- Kas rašė vadinamuosius "politinius laiškų"?

Jokio atsakymo -- dar žingsnis.

-- Kur jie buvo spausdinami?

Jokio atsakymo -- dar žingsnis.

-- Kalbėk, arba...

BULGARAI DEJUOJA...

(Atkelta iš 2 psl.)

Juos pykina, kad praeitą vasarą Bulgarijos kurortus aplankė 35,000 čekų, bet tik 9,000 sovietų piliečių. Ir dar daugiau pykina, kad vienas Maskvos laikraštis neseniai pasiūpė ir bulgarų "braškių konservų" kai stiklinėse rasta tomatų sanka.

Nedraugiškų pastabų didžiojo brolio adresu Bulgarijoje tiek daug, kad ausyla policija pradėjo nekreipti į jas dėmesio (kas žinoma, neraiškia garanijos, kad ji nesidomės jomis rytoj ar po ryto). Tos rūšies skundai tuo tarpu dažniausiai einą į šukščių dėžes. Na, taip. Patriotiškai nusiteikusiame satelitui leidžiami maži ventiliatoriai, kad jis ir toliau liktų nepavojingu vasalau.

Iona pakelia galvą.

-- Kalbėk!

Cigaretės dūmų debesys tvykstelia jos veidui.

-- Kalbėk!

Trys pirštai neša cigaretę į dubinan tarp jos krūčių.

-- Kalbėk!

Cigaretės žarija prie pat krūtinkaulio.

-- Dvėsenai!

Žarija paliečia odą.

-- Užsispyrusi dvėsenai!

Žarija įsigręžia.

Iona nerėkia. Jos kvėpavimas sunkus ir sumišęs su aimanos atodūsiu. Žarija užgęsta. Sklinda degintos mėšos kvapas.

-- Tai buvo tavo paskutinis šansas. Išvesti!

Iona atrišama. Nudėginimo žaizda paliko nesiliaujantį skausmą. Kelias koridoriui buvo, lyg bėgimas tarp rykščių. Marškiniai ir megztinis kabojo ant apyrankėmis sukabintų rankų už pakalyje. Visi sargybiniai spoksojo. Tik vienas paraudo. Jis buvo jaunas ir pirmą kartą tarnijoje. Ties cele Iona sulėtino žingsnius. Kumščio smūgis ją nustūmė tolyn: laiptais žemyn ir dar kartą laiptais ir dar kartą žemyn į rūšį, pro karcerio celes, pro izoliacines celes, į siaurą koridorėlį su trejomis geležinėmis durimis iš abiejų pusių. Trys AVO sargybiniai saugojo

celes. Vienas atidarė antrąją kairėje. Ji buvo be langų ir vos apšviesta. Apyrankės nuimtos, marškiniai ir megztinis užmesti ant Ionos galvos.

-- Aš turiu dar apsiaustą senojoje celėje, -- pasakė ji.

Durys užsitrėnkė. Tai buvo tavo paskutinis šansas!

Iona liko bestovinti. Jos akys turėjo priprasti prie silpnos šviesos, kuri krito iš dulkėmis ir voratinklėmis aptrauktos lempos. Kaimyninėje celėje kažkas kumščiais daužė sieną.

-- Anches-en-Amun!

Balsas Ilonai pasirodė pažįstamas ir vis dėlto klaidai svetimas, skambis ir be sielos karū.

-- Anches-en-Amun, faraono dukra, tavo tėvas šaukia!

Iloną nukrėtė šurpas. Tai buvo pamišimo balsas.

-- Dukra, aš pažinau tavo balsą; atsakyk, čia Echnatonas, tavo tėvas! Tie šunes, ak, tie niekingi šunes ten, už sienų! Celė buvo atrakinta.

-- Dainuok ir baubk, kiek nori, -- pasakė sargybinis, bet mūsų nekelk, nes vėl gausi muštį!

-- O, jūs Amono kunigai, jūs netikrųjų dievų vergai, nedrįskite tiesi karaliaus, kuris kilo iš kuno Reso, iš saulės dievo, iš vieništelio dievo! Jūs šunes, jūs nepalaikotos dvėsenos!

(Bus daugiau)

NAMO PELNAS VISUOMENINIAM LABUI

(Atkelta iš 1 psl.)

neparankiosiomis savaitės dienomis.

Pirmieji statybos žingsniai mažai kam krito į akį, nes jie vyko rūsiui išraustose duobėse. Išliejus pagrindą, pamažu, vainikas po vainiko, pradėjo augti mūras. Emė ryškėti durų bei langų angos ir visas statinio pavidalas. Savaitė po savaitės jis pasiekė plane užbrauktą aukštį. Vieną gražią dieną -- ir faktas, kad per vieną dieną -- virš mūro iškilo gegnės. Po kiek laiko jų piktinančią nuogybę užklojo dailus stogas. Lig šio daikto statyba truko apie mėnesį laiko.

Toliau jau talkininkams turint virš galvų apsaugą nuo saulės ir darganų, vidaus darbai vyko kdek lėtesne sparta. Tačiau ir pastogėje dirbant, šutna dažnai vertė kilnoti smilių prie kaktos. Kad talkininkų savijautą palaukytų darbingame lygmenyje, kur buvę kur nebuvę vis po statybą, bepluštį darbų vykdytojas K. Počius ir komisijos pirmininkas K. Domarkas pasukdavo po skardinę kiti aluolio troškuliui prislopinti. Arba visi urmu patraukdavo atspūsti į vėsinamą orą turinčią artimiausią taverną.

Kaip pakerėta praėjusioji vasara pasižymėjo spiginamais, kada vyko pagrindiniai statybos darbai. Talkininkams tenka nuopelnas, kad, nepaisydami išplito prakaito įmonėse, turėjo dar išvermės ir ryžto atspėjimąjį laiką skirti trisui prie statybos, užuot jį sunaudoję poilsiui, kuris ypatingai praverčia "šuniškostomis dienomis". Visa eilė narių parodė rūpestingą uolumą, atidirdami išpareigtas 50 valandų ir daugiau. Iš didžios dalies šių pirmųjų entuziastiškų pastangų dėka projektas tapo tikrove ir pasididžiavimu skyrtui. Statybos talkoje dalyvavo septyniolika skyriaus narių.

Nenorint prasilenkti su tiesa, reikia pažymėti, jog tikrovėje buvo vienu, teisingiauariant, viena daugiau. Mat, talkoje tiesiogiai dalyvavo vienintelė moteris -- Agota Domarkienė. Žinoma, ji neplakė vapnos ir neklinojo plytų, bet vykdė kitą savo ruožtu svarbų darbą, būtent, rūpestingai, kruopščiai ir uoliai vedė statybos apyskaitą. Tik jos pačios klaida ar kuklumas, kad talkininkų skaičiaus nepakėlė

vienetu ir neišsirašė savo sugaištų valandų.

Ir talkininkai ir statybos komisija atsikvėpė patenkinti bei su neslepiaumu palengvėjimu, atlikus paskutinius padailinimus ir statybą 1960 m. gruodžio 9 d. paskelbus esant baigtą.

Prieš akis tebėra dar vienas reikalas, bet šis jau iš maloniosios sritys, būtent, patalokas, kuris seka po kiekvienos padorios talkos. Skyriaus talkininkai yra nuoseklūs žmonės -- kaip darbą pradėjo nuo pamato, o ne nuo kito daikto, taip ir patalokos nekėlė, kol iš jų trifiso gautasis pelnas neatsidūrė skyriaus ižde.

O kai įvyks ši pastaroji operacija, tai galim tikėtis tikrai žaunaus patalokos, kuriame talkininkai turės progą smagiai pasidžiaugti darbo vaisiais ir galutinai išblaškyti bebaigiančius blėsti patirto vargo įspūdžius. Nupelnytesnės progos tokiame pobūviu East Chicagos skyriaus gyvenime gali veikiai nebepasitaikyti.

S. Ks

Skaudu žiūrėti, kai lietuviai tėvynėje priversti didžiulius naujai pastatytą laivą, ant kurio šomų nebuvo vietos lietuviškam užrašui ir pavadinimasišrašytas rusiškomis raidėmis, rusų kalba "Sovietkaja Litva". Tai tik vienas iš pavyzdžių, kaip sovietinis okupantas stengiasi Lietuvą rusinti. Laivo kapitonas ir didžioji dalis įgulos yra rusai, tik keli lietuviai priimti antraeilėmis tarnyboms.

ŪKINIS OKUPOUOTOS LIETUVOS SMAUGIMAS (1)

V. B.

STATISTINIŲ SUKČIAVIMŲ NORI ĮRODYTI LIETUVOS ŪKINĘ PAŽANGĄ

Komunistinė spauda, o ir kitos jų propagandinės priemonės stengiasi įtikinti, kad dabar okupuotoj Lietuvoj, o taip pat ir kituose pagrobtuose kraštuose, padaryta dideli ūkinė pažanga. Kaip iš tikrųjų yra, mes čia pradėdame spausdinti mūsų bendradarbio tuo klausimu keletą rašinių, paremtų pačių komunistų statistiniais duomenimis.

DIRVOS RED.

Išsivijęs spaudoje buvo reikštas rimtas susirūpinimas dėl menkų kapitalinių investicijų, skiriamų okupuotos Lietuvos ūkui. Juk kapitaliniai indėliai yra tos lėšos, nuo kurių priklauso ūkio plėtimas bei vystymas, ūkinė pažanga, laipsniškas tautinių pajamų išaugimas ir, per ilgą laiką, krašto gerbūvis.

Ne politinės polemikos tikslais reiškiamas toks susirūpinimas, o dėl nerimo krašto ateitim. Niekam nemalonu pirštu rodyti į savo šalies atsilikimą, bet nėra ko slėpti faktų, kurie atspindi sovietų statistikoje. Nėra prasmės slėpti faktų, kad Lietuvos ūkis ir jo augimas, lyginant su kitomis "broliškomis respublikomis", stabdomas, kad nedėdama pakankamai pastangų pilnai įdarbinti gyventojus, o ypač priauglį.

1959 m. paskelbtos sovietų ūkinės statistikos atskleidžia labai liūdną vaizdą. Tiesybė, yra žmonių, pagrįstai abejojančių ty statistikų patikimumu. Abejonėstai reiškiama tas prasmė, kad daviniai yra dirbtinai išpūsti. Taigi tikrasis vaizdas yra dar liūdnas. Vienok, tenka naudotis esamomis statistikomis, nes kitų nėra ir patys sovietai su jomis skaitosi. Vieną kitą statistinį metodą tenka atmeti, o tai

pirmoje eilėje liečia sovietų vadinamą.

Bendrosios pramonės produkcijos indeksą. Tai produkcijos nuo tam tikros ribos išaugimo procentas.

Prieš karą tokia statistinė forma buvo beveik neapratkuojama. Jeigu buvo, tai apskaičiavimai vyko įvairiausiais būdais. Dabar ieškant jiems palankaus efekto, neleistinai lyginami dydžiai.

Komunistų partijos kongrese Chruščiovas skelbė, kad 1956 m. pramonės produkcija buvo 28 kartus didesnė, kaip 1928 m. Tai esąs milžiniškas išaugimas. Tačiau, ekonomikos ekspertai tuo jau įtarė, kad sovietai naudojami klaidinančiais statistiniais metodais. Jie paduoda bruto produkcijos skaičius, kuriuose mechanikai sudėta visų gamyklų gamybiniai rodikliai, visai nepaisant kad daugelis gaminių (pav. geležis) praeina visą eilę taurinimo procesų įvairiose gamyklose, kol pagaliau perverčiama į įvairius gaminius. Tas pats gaminy (pav. geležies vienetas), tokiu būdu skaičiuojamas kelis kartus. Ir tokie skaičiavimai neteisingai išpučiami produkcijos skaičiais. Vakaruose, vietoje bruto produkcijos, duodama neto produkcija, t.y. gaminy skaičiuojamas viena kartą ir pridedama tik pridėtiną jo vertę (added value), kurią jis įgyja kiekvienoje taurinimo fazėje. Tie gamybos skaičiai yra žymiai mažesni, bet teisingi.

Spėjimą, kad sovietai patys save ir kitus klaidina klaidingais bruto produkcijos rodikliais, pilnai patvirtino sov. ekonomijos tėvas prof. Strumilin ("Soc. Ekonomijos SS Metmenys", Maskva, 1959 m.) Jisai sako, kad 1956 m. pramonės neto vertė buvo ne 492,4 mlrd rublių, kaip teigia oficialus indeksas, bet tik 147,7 mlrd. rublių. Reiškia, dirbtinai ir klaidinantis indeksas faktus išpušėta net 3,3 karto!

Tačiau, tris Pabaltijo valstybes bei Moldavijos respubliką liečia dar kita statistinė paklaida, kuriai tinka statistinio sukčiavimo vardas.

Bendra sovietinė produkcija, lyginant su 1940 m. (-100), oficialiais daviniais, 1958 m. išaugo 4,8 karto. Rusijos Federacijos (RSFSR) pramonės produkcija - 4,5 karto. Kitų respublikų pramonės išaugimo rodikliai žemesni, išskyrus šias respublikas: Estija -- 10,0; Latvija 9,7; Lietuva 9,1 ir Moldavija 8,3 karto. Atseit jų pramonės produkcija išaugo dvigubai ir dar greičiau net už pačios RSFSR augimo tempus. O panagrinėjus kapitalinių investicijų duomenis, matyti, kad jos gavo daug mažiau indėlių, negu kitos "broliškos" respublikos.

Klaida yra statistinė ir lengvai išaiškinama: minėtoms respublikoms 1940 m. daviniai liečia tik "laikotarpį po taryb. valdžios įvedimo", kuris įvyko 1940 m. rugpjūčio mėnesį! Reiškia, tie skaičiai apima 5 mėnesių bet ne pilnų metų.

Greitinti davinius su kitų respublikų duomenimis, kurios

lygina 12 mėn. su vėlesniu 12 mėnesių produkcija, taip pat statistinė nesamoni.

Pabaltijo bei Moldavijos pramonės produkcijos augimo rodiklius, teisingai lyginant su kitomis respublikomis, jų augimo rodiklius tenka sumažinti maždaug 60%. Tada gausime tokius 1958 m. išaugimo rodiklius: Estija 4; Latvija 3,88; Lietuva - 3,64 ir Moldavija 3,32 karto. Iš to seka išvada, kad šiose srityse pramonės išaugimas nepasiekė RSFSR lygio. (Lietuvos atžvilgiu išaugimo rodiklį dar tenka sumažinti, nes dabar į jos teritoriją įeina ir Klaipėdos kraštas, kuris 1940 m. buvo nacių pagrobtas!)

Jeigu pritaikytume prof. Strumilin rezervus, tie skaičiai dar sumažėtų daugiau kaip trečdaliu! Taigi visai liūdnas vaizdas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmadi., antradi., ketvirtadi., penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso RRepublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:

2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

dovanos taupytojams

SAUSIO IR VASARIO MĖNESIAIS

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU

KAS DU MĖN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4%

mokame už legalios taupmenas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiadi. -- uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p. p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Mums reikalingi naujų laikų knygnešiai

Dirvos 45 metų sukakti atžymėti esame paskelbę 450 naujų skaitytojų vą. Tai 10 naujų skaitytojų kiekvienam Dirvos ėjimo metams.

Užsimojimas, kaip iš karto atrodo, nedidelis. Bet kai žinai, kaip yra su kitais lietuvių laikraščiais, kurie per praėjusius metus maždaug tiek pat skaitytojų neteko, tai jau ir nemažas.

Nėra reikalo čia kartoti, kodėl Dirva yra vienintelis lietuvių laikraštis JAV, kuris per tris paskutinius metus pastoviai auga. Auga iš savaitraščio virtęs tris kartus per savaitę išeinantis ir auga skaitytojų skaičiumi. Praėjusiais metais vykdytas 500 naujų skaitytojų vąs gerai užsibaigė. Reikia tikėti, o tikint ir padirbėti, kad gerai užsibaigs ir 450 naujų skaitytojų sukaktuvinis vąs.

Šiuo metu, kada rašom šias eilutes, jau esam prašokę 150 naujų skaitytojų skaičių. Taigi trečdalis užsimojimo jau įvykdytas. Bet prieš akis dar du trečdaliai — dar 300 naujų skaitytojų. Ir tie du trečdaliai, neabejojant, bus sunkiau įkandami. Bet jie turi būti sutelkti, kad laikraštis ne tik išsilaikytų, bet kaip ir iki šiol, turtėtų ir savo turiniu — skaitytine bei vaizdine medžiaga. O taip turėdamas jis jau darosi pajėgus pats toliau platintis ir naujus skaitytojus telkti.

Iš iki šiol turimų naujo vąsaus davinių matyti, kad daugiausia talkos esam susilaukę ne iš JAV, bet iš kitų kraštų. Pirmiausia Kanados, o jau toliau — Vokietijos. Tik trečiojo vietoj yra JAV. Taigi tie daviniai sako, kad dar tikrieji naujų skaitytojų telkimo šaltiniai tebėra nepajudinti. O juos gerai pajudinus — tikrai ir tie, 300 naujų skaitytojų gali nesunkiai atsirasti. Bet, kaip minėjau, reikia, kad kas nors mums padėtų juos suieškoti.

Kai kuriose JAV lietuvių kolonijose Dirvos skaitytojų skaičius gražiai išaugęs. Ypač atsimintinos Rochesterio (talkinant P. Saladžiui), E. Chicagos ir Omahos (talkinant tų vietovių Tautinės Sąjungos skyrių veikėjams). Tose kolonijose, jei dar atsiranda vienas kitas naujas skaitytojas, tai labai gerai, bet iš ten jau daug ko tikėtis sunkoka.

Didžiausias artimiausios tautos dėmesys turi būti nukreiptas į Chicagos, Detroito, New Yorko, Bostono, Philadelphijos ir Los Angeles rajonus. Čia dar galima surasti ne 300 naujų skaitytojų, bet žymiai daugiau. Tik reikia, kad atsirastų talkininkų, kurie pabūtų naujų laikų knygnešiais.

Paskelbę vąją tikėjomės, kad daugiausia tautos susilauksime iš Tautinės Sąjungos skyrių veikėjų. Bet be čia paminėtų dviejų skyrių, kurie tikrai daug patalkino, tokios tautos iš kitų dar nesam sulaukę. Bet tai dar ne vėlu ir tikimės tais vaisiais bendrai pasidžiaugti.

Kada mes sakome, kad naujų skaitytojų telkimo vąsus turi būti įvykdytas, tai tuo pačiu norime priminti, jog iki šiol vykdyti piniginiai vąjai tiesioginiai laikraščiai išlaikyti ne centu nebuvo panaudoti. Tų vąjų lėšos buvo sunaudotos namų pirkimui ir moderniškos spaustuvės įrengimui. O tiesioginiai pačiai Dirvai išsilaikyti ėjo tik naujų skaitytojų įvykdyti vąjai.

Taigi peržengę pirmąjį trečdali sukaktuvinio 450 naujų skaitytojų vąsaus, labai ir labai prašome, kad visos tautinės organizacijos, o taip pat ir mūsų organizuotas jaunimas, mums nauja energija dar patalkintų ir vąjų padėtų sėkmingai užbaigti. Mums tikrai reikia naujų laikų knygnešių ir jų tautos. Jais ir prašome jus pabūti.

B. G.

SĄLYGA, BE KURIOS NEGALIMAS JOKS BENDRADARBIAVIMAS

Svetimšaliai istorikai, o ypač kronikininkai, nekartą mūsų protėvius yra charakterizavę, kaip kieto sprando kovotojus ir atkaklius būdo savo tautinių reikalų gynėjus.

Neišsižadą lietuvius savo protėvių charakterio bruožų ir šandieną. Neišsižadės jų ir ateityje nei Sibiro tremtyje, nei pavergtame krašte, nei išsivijoje.

Tačiau, išimčių pasitaikę praeityje, pasitaiko jų ir dabar. Apie jas labai taikliai ir teisingai kalba p. STATYS ŽYMAN-TAS vertingame rašinyje "Santykiai su Tėvyne" š. m. sausio mėn. Trijuose "DIRVOS" nume-

riuose. Šis rašinys yra vertas skaityti visiems. Būtų gera kad jį perspausdintų visa išsivijos spauda. Ypatingą dėmesį privalėtų atkreipti mūsų jaunimo organizacijos ir veikėjai, nes jų veiklos ir darbo kelias ypatingai reikalingas panašių minčių.

Laiminga yra lietuviškoji išsivija ir didžioji pavergtoji tauta, tarsi vyrais, kurie budriai stovi jos interesų gynimo ir saugojimo kovos lauke. Kartu, ji yra nusivylusi tais kurie arba dėl neapdairumo, arba dėl blogos valios ir, pagaliau, arba net dėl jodošiško gražio, mėgina mūsų tautiniams interesams pakenkti.

Lieporių pilakalnės Kriukų valsč. Šiaulių apskrityje

NEDIPLOMATIŠKA POLEMIKA SU SPAUDA PER ENCIKLOPEDIJĄ

Lietuvių Enciklopedijos XXII tomo 93 puslapyje, straipsnyje aiškinančiame kas tai yra Pasivystinys, yra toks "pabrūkimas per nosį" lietuvių spaudai:

"Praktikoje labai dažnai yra taip, kad ambasadorių, pasiuntinių -- ministrų (ministrų rezidentai išsine iš mados) pareigas eina ambasadų ar pasiuntinių valdininkai -- patarėjai, sekretoriai, attachė. Tais atvejais jie veikia titulu chargé d'affaires a. i., tai reiškia lietuviškai, atstovo pareigas einas" (labai klaidingai kartais lietuvių spaudoje jie vadinami, reikalų vedėjais", ar, laikinai reikalų vedėjų pareigas einančiais).

Reikalus, kaip matome, yra menkos reikšmės. Nebūtų verta apie jį nei užsiminti, jeigu toks priekaištas spaudai būtų pareiškimas kur kitur. Bet čia jis pareiškiamas enciklopedijoje! Enciklopedijos uždavinys in-

formuoti apie dalykus kiek autoritai bei redaktoriai apie juos turi žinių. Bet ne enciklopedijos reikalus nurodinėti kitų tikras ar tariamas klaidas. Tomo redaktorius (dr. J. Girmius) bus arba neapsižiūrėjęs, ar panuolaidžiavęs straipsnio autoriams, neišbraukdamas tokios neenciklopediškos pastraipos.

Polemika iš enciklopedinių straipsnių būtų brauktina net ir kai autorius neabejotinai teisus. Bet čia autorių J. A. St. ir J. Kjk. (J. A. Stikloriaus ir J. Kajecko) teismas daugiau negu abejotinas. Greičiau jų pačių klaida tai akivaizdi, o lietuvių spaudai priekaištas nepelnytas.

Visų pirma, labai abejotinas tikrumas teigimo, anot kurio labai dažnai ambasadorių ar pasiuntinių pareigas eina pasiuntinių valdininkai, ir kad tais atvejais jie veikia titulu chargé d'affaires a. i. Žinoma, čia grynai subjektyvus dalykas, kas kam atrodo dažna ar reta. Man atrodo, kad vis dėlto sosti-nėse normaliai vis yra daug ambasadorių ir pasiuntinių, ir tik vienas kitas kada nekada esti trumpą laiką pavaduojamas chargé d'affaires, a. i. Ilgesnį laiką trunkąs tokio titulu ambasadoriaus ar pasiuntinio -- ministro pavadavimas, atrodo, yra ne tik nedažnas, bet negi priešin-gai -- gana reta išimtis.

O kad chargé d'affaires a. i. reiškia lietuviškai "atstovo pareigas einas", visiškai netiesa. Praktikoje tai net ir nelietuviškai tas reiškia laikinai atstovo pareigas einas. Bet jeigu autoriai taip taiso tų žodžių vertimą į lietuvių kalbą, tai atsiprašom -- negalima sutikti, nors jie tą "talsymą" net per enciklopediją sugebėjo įamžinti.

Chargé (šaržė) lietuviškai gali būti: apkrautas, pripildytas, užtaisytas, spaudžiamas, apsun-kintas, slegiamas, užpultas, įpareigotas ir t. O affairs (afėrs) gali būti: santykiai, sandėriai, darbai, verslai, užsistimimai, dalykai, vylos, reikalai ir t. Kalbant apie diplomatinės pareigas, iš visų tų reikšmių arčiausiai tinka "įpareigotas" ir "reikalai". Bet lietuviškai nepasakysime "įpareigotas iš reikalų". Sakome "įpareigotas reikalus tvarkyti arba vesti", tad "reikalų vedėjas", o ne "atstovo pareigas einas".

Autoriai tame pačiame enciklopedijos straipsnyje paminėjo ir vokišką to titulu vertimą -- atitikmenį, būtent "Geschaeftstraeger". Tai yra, "reikalų nešėjas". Lietuviškai vietoj "nešėjas" sakome "vedėjas". Kodėl tad autoriai nepriekaištauja vokiečių spaudai (ir žodynams bei enciklopedijoms) už chargé d'affaires "labai klaidingą" vadinimą? Kodėl jiems nesidlo sakyti "stellvertreterender Gesandte", arba "Erfuellender die Amtspflichten des Gesandtes"? Tas kaip tik atitiktų jų keliąmąjį reikalavimą, pareikštąjį per enciklopediją lietuvių spaudai.

"Betaisydami" vertimą titulu, kurį vienam iš autorių tenka var-toti, autoriai jį taip nutaisė, kad jo antrąją, lotyniškąją dalį, bū-tent "a. i." arba "ad interim"

visiškai pamiršo išversti. O toji dalis ir reiškia "tuo tarpu" arba "kol kas", tai yra laikinai.

Jeigu pirmoji dalis nepaisant au-torių kitokios nuomonės, vis dėlto verstina "reikalų vedėjas", tai antrąją dalį prijungus išeina ne kltap, kaip "reikalų vedėjas kol kas", arba "laikinis reikalų ve-dėjas".

Jeigu spaudoj kur būtų buvę išsitarė, kad laikinis reikalų vedėjas yra "laikinas reikalų vedėjas", tai būtų buvęs žioks toks nukrypimas, bet žymiai menkesnis, negu spaudą per enciklopediją taisyti užsimojusių autorių nukrypimas.

--vr.

• Atpigintų knygų iki 90 nuoš. galima įsigyti iš Gabijos leidyklos, kuri knygų išpardavimą pratęsė iki va-sario 15 d. Sarašai siunčia-mi parašius šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Wood-haven 21, N. Y.

Paraginkit savo pa-žįstamus užsiprenu-meruoti DIRVĄ.

500 SIUNTINIŲ SU PUSE UŽDARBIO

Gaudami nemaža pareikalavimų iš tų savo klientų, kurie laiku nespėjo užsisakyti mūsų kalėdinių be uždarbio siuntinių, jaučiame pareigą pratesti savo pasiūlymą DAR 500 SIUNTINIŲ.

Turėdami galvoje tai, kad kalėdinius siuntinius esame jau išpardavę, siūlome dabar DAR PAPILDOMUS 500 SIUNTINIŲ ir esame pasi-ruošę jų pelnu dalytis su savo klientais, atiduodami tuos siuntinius SU PUSE UŽDARBIO:

SPECIALŲ SIUNTINIŲ Nr. 1, kurį sudaro

- 3 jardai vilnonės medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (žalia, mėlyna, tamsiai mėlyna ar juoda);
- 3¼ jardų vilnonės medžiagos moteriškam ar vyriškam kostiumui;
- 3 jardai pamušalo;
- 1 vilnonis moteriškas ar vyriškas megztinis;
- 1 pora žieminių moteriškų kojinių;
- 1 pora vilnonių vyriškų kojinių.

Pilna šio siuntinio kaina yra \$44.00.

KAINA SU PUSE UŽDARBIO yra tiktai

\$41.50

įskaitant visus mokesčius.

SPECIALŲ SIUNTINIŲ Nr. 2, kurį sudaro

- 6½ jardų vilnonės medžiagos dviems moteriškiems kostiumams (tamsiai mėlyna ar pilka);
- 6½ jardų vilnonės medžiagos dviems vyriškiems kostiumams (tamsiai mėlyna, rudą ar tamsiai pilką);
- 3 jardai vilnonės medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (žalia, mėlyna, kupranugario spalvos, tamsiai mėlyna ar juoda);
- 10 jardų pamušalo;
- 4 jardai rajoninės medžiagos vienai moteriškai ar dviems vaikiškoms suknelėms.

Pilna šio siuntinio kaina yra \$85.00.

KAINA SU PUSE UŽDARBIO yra tiktai

\$79.50

įskaitant visus mokesčius.

Abiejų šių SPECIALIŲ siuntinių visos medžiagos yra eksportinės rūšies angliškos medžiagos.

Pareikalavus siųsime oro paštu nemokamai medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą.

Mūsų SPECIALIUOSIUS SU PUSE UŽDARBIO siuntinius gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klientas, ar kitų firmų.

Priiminėsime taip pat po \$1.00 užstato, kuris garantuos bet kurį mūsų SPECIALŲ siuntinį 10 savaičių laikui.

Mes garantuojame:

- Kiekvienas siuntinys bus pristatytas gavėjui.
- Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigų arba nemokamai pasiunčiame kitą siuntinį.
- Visus mokesčius apmokame čia, dėl to gavėjas, sulaukęs siuntinio, nieko jau nebe-moka.
- Visas medžiagas siunčiame tiksliai pagal pasirinktuosius pavyzdžius.
- Kitokias prekes siunčiame tiksliai pagal jų aprašymą.

Pareikalavusiems taip pat oro paštu ir nemo-kamai siųsime savo bendrinį katalogą, kuriame yra sužymėta labai daug prekių pasirinkti, ir standartinių siuntinių kainoraštį, apimantį 31 siuntinį, kurių kainos su visais mokesčiais įvairuoja tarp \$29.00 ir \$125.00.

**LITHUANIAN TRADING COMPANY
341 LADBROKE GROVE
LONDON, W. 10
ENGLAND**

VAJUS REIKALINGAS

Geral, kad vykdytė vąją ir pri-menatė tautiečiams užsisakyti Dirvą. Jau senokai ruošiaus tai padaryti, bet nei iš šio nei to vis neprisirėngi. Ir taip ilgesnis laikas prabėga. O dabar, kada laikraštį pradėjau gauti, siunčiu prenumeratoro mokesį ir linkiu geriausios sėkmės.

G. R.,
La Salle, Canada

J. KARVELIO APSIRIKIMAS...

Š. m. sausio mėn. 12 d. "Draugo" 9 Nr., rašant apie J. Karvelio 45 m. prekybinę sukaktį, tarp kitko pažymėta, kad 1931 m. J. Karvelis įsteigė J. Karvelio Prekybos Namus.

Šį reikalą gerai žinodama ir atsimindama tvirtinu, kad buvo įsteigta ne J. Karvelio vardu, bet J. RINKEVICIAUS ir J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI.

Tai tvirtindama aš skaitau, kad čia yra įvykęs J. Karvelio apsirikimas.

Šu pagarba:
Rožė Rinkevičienė,
Chicago

Iš Chicagos Aukšt. Lituanistikos Mokyklos tradicinio vakaro. Mokiniai atlieka dainų ir šokių montažą "Aš tau priminsiu tėvynę brangią".

V. Labanausko nuotrauka

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Sausio mėn. Subatvakaris buvo jauskus

Ir vėl mus užgriuvo sniego pūga. Gatvėmis šiaip taip praeiti buvo galima, bet nebuvo kur automobilių statyti. Tas gerokai pakenkė pirmajam šių metų su-

AUTOMOBILISTŲ NUOTYKIAI

"Užsigavusio - užpykusio" šoferio pirma vieta atiteko asmeniui, kuris sugebėjo per metus surinkti 114 automobilių pastatymo pabaudų. Galop priverstas atvykti į teismą, jis pareikalavo, kad būtų teisiamas atskirai už kiekvieną nusikaltimą. Jo norai buvo patenkinti -- vienas teismas kas savaitę. Paskutinis įvykis 1963 metais balandžio mėnesį.

"Nelaimingas", buvo vieno Jacksonvilles automobilių paradinėtojas. Norėdamas vykusi paskelbti artėjanti automobilių išpardavimą, jis į savo krautuvės vitriną įdėjo tokių skelbimų: "Laukite ir žiūrėkite, greitai įvyks didelė sensacija". Porai valandų praėjus po to skelbimo pasirodymo krautuvės lubos įlūžo ir sukrito ant jo naujų mašinų.

"Automobilių pastatymo" pirmą vietą galima padalinti dviem moterims. Pirmoji nuvažiavo į policijos stotį užmokėti neteisingo automobilio pastatymo baudą, ir išėjus rado kitą policijos baudą už pastatymą mašinos prieš policijos stotį. Antroji moteris, policininkė, nuvažiavo į banką atiduoti pinigų, surinktus iš automobilių pastatymo laikrodžių, o išėjus prie savo mašinos rado policijos baudos lapelį už per ilgą automobilio palikimą prie panašaus laikrodžio.

Romas Stakauskas

batvakariui, kuris įvyko sausio 21 d. vakare. Atsaukti jo nebuvo galima, nesgi sniego pūgos iš anksto nesisiskelbia apie savo atkeliavimą.

Nežiūrint šių nepalankių oro sąlygų, vis dėlto Subatvakarin susirinko apie 40 viešnių ir svečių. Pirm. Just. Vaičaitis susirinkusius gražiai pasveikino Naujųjų Metų proga. Poetą Faustą Kiršą, kuriam žiemos šalčiai atnešė smarkų peršalimą, pavadavo St. Santvaras, paskaitė m. a. s. iš F. Kiršos 2-sios Pelenų knygos keletą ištraukų. Literatūrinio požiūriu reikšmingos satyrinės poemos posmus klausytojai su atsidėjimu išklause ir kiekvieną ištrauką iš visų keturių giesmių palydėjo šiltais plojimais. Berods, F. Kiršos satyra ir šamojai sudarė itin jausmą subatvakario nuotaiką.

Programai pasibaigus, viešnios ir svečiai prie karštos kavos puodelių šnekėdavosi iki pusiaunakčio. Tos jausmų subatvakarių nuot. aikoms rengėjams yra malonus atpildas už visas pastangas ir darbą. Antrasis šių metų subatvakaris rengiamas tuose pačiuose ALT S-gos Bostono sk. namuose vasario 18 d., 7 val. 30 min. vakaro. Reikia tikėtis, kad trečioji sniego pūga gal jau neužsuks į Bostoną.

Rengiamas F. Kiršos pagerbimas

Vasario 11 d., 7 val. 30 min. vak., naujojo Liet. Piliečių D-jos salėje, rengiamas poeto F. Kiršos pagerbimas. Kultūrinės ir visuomeninės Bostono lietuvių organizacijos, prie kurių prisidėjo skautai, rūpinasi,

kad parengimas būtų jausmus ir išpūdingas. Sudarytos komisijos vaišėms rengti, svečiams sutikti ir kitais vakaro reikalais rūpintis.

Rengėjai norėtų, kad liet. spauda ir visuomenė prisimintų į veterano amžių žengiantį poetą Faustą Kiršą, kad ta pačia proga būtų keliami ir mūsų literatūrinio gyvenimo rūpesčiai, kurie kasmet vis sunkėja.

Daugumas kvietimų į F. Kiršos pagerbimą jau išsiuntinėti. Tačiau Bostono ir jo plačių apylinkių lietuviai, kurie kvietimų negavo, o poeto pagerbime norėtų dalyvauti, prašomi ne vėliau vasario 4 d. pranešti apie tai St. Santvarai telefonu AN 8-5347. Salėj vietų skaičius ribotas, todėl visi yra prašomi su pranešimais apie dalyvavimą nevilnuoti. Tikimasi svečių, ypač rašytojų, sulaukti ir iš kitų JAV miestų.

Paskaitą apie sukaktuvininką skaitys rašyt. Ant. Vaičiulaitis iš Washingtono, D. C. Al. ir Ant. Gustaičiai rengia meninę programą, sudarytą tik iš F. Kiršos kūrinių. Bostonas dar tebėra gyva liet. sala, todėl tikimasi, kad sukaktuvininko pagerbimas bus pavykęs.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio
Ofiso telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: OL 7-2521

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

AR JAU ĮSIGIJAI ALMA MATER?

Tai knyga, kuri turi būti kiekvieno lietuvių šeimoje. Ypač jaunimas ją turi perskaityti. Iš įdomaus pasakojimo apie studentų gyvenimą ir mokslą Nepriklausomoje Lietuvoje, jie giliau pažins savo kraštą ir savo žmones.

Rašytojas R. Spalis moka pasakoti traukiančią kūrybos jėga. Todėl visi grožinės literatūros mėgėjai įsigydami Alma Mater, tikrai praturtins savo bibliotekas.

Užsisakydami Alma Mater naudokitės šia atkarpa:

DIRVA
6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus susirinkimas šaukiamas vasario 5 d., sekmadienį, 12 val. 30 min., Dirvos patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti.

• Augustas Kinaitis, širdžiai sunegalavęs, virš mėsos išbuvo St. Lukas ligoninėje, o dabar gydosi namuose.

KAS NAUJO PAS KAI KURIUOS LIETUVIUS PREKYBININKUS

Lietuvių Prekybos Namai (6905 Superior Ave.) gavo transportą rašomų mašinelių, kuriose lietuviškas šriftas taip išdėstytas, kad jis visai nekliudo rašant anglišką tekstą. Ankstyvesnėse mašinėlėse lietuviškas raidynas buvo taip sutvarkytas, kad angliškai rašantie-

Parengimų kalendorius

VASARIO 4 D., Čiurlionio namuose, budžiams remti vakaras.

VASARIO 12 D., Šv. Jono Katedros salėje Vasario 16 minėjimas.

VASARIO 19 D., Lietuvių salėje, Neringos Skaučių Tunto sueiga.

VASARIO 25 D., Lietuvių Salėje, VAIDILLOS teatro premjera "Žmogus, kurį užmušiau".

KOVO 12 D., Lietuvių salėje, KAZIUKO MUGE, rengiama Neringos Skaučių Tunto.

BALANDŽIO 8 D., Lietuvių salėje, Vysk. M. Valančiaus li-tuanistinės mokyklos vakaras

BALANDŽIO 29 D., Slovenian Auditorium, Dirvos rengiamas jaunųjų talentų konkursas.

GEGUŽĖS 21 D., Aldonos Stempų pužienės rečitalis Severance Chamber Hall.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiamas tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - ballius.

ji, ypatingai moksleiviai, nusiskųsdavo mašinelių nepraktiškumu. Norintieji įsigyti mašinelių, užeikite į L. P. Namus ir pasižiūrėkite į naujai sutvarkytą raidyną.

Baltic Delicatessen (6908 Superior Ave.) yra gavusi iš Vokietijos gausų rinkinį vaistažolių prieš įvairias ligas, kaip reumatizmą, astmą, nemigą, bei stiprinančių širdies veikimą, nervus, padedančių suliesėti ir t.t. Šie vaistai labai skiriasi nuo stipriai veikiančių, dabar medicinos vartojamų vaistų, nes jie pagaminti iš įvairių žolių, pagal senoviskus receptus. Kas daugiau patitiki, čiobrelį ar ramunėlių arbata, o ne plačiai skelbiamomis piliulėmis, tas turės progą išbandyti šių vaistažolių veikimą.

Salamander batų krautu-vė (3325 Lorain Ave.) šiuo metu yra atpigusi daugelio batų rūšių. Tie atpiginiai tėsiai ligi vidurio vasario mėn. Papiginimai yra šiltesni, reguliariems ir kambariniams batams vyriškų ir moteriškų bei kailiškų. To atpiginimo tikslas sudaryti vietą pavasariniam batams, nes pagyvėjus žmonės veiklai, dabartinės patalpos yra pasidary- labai ankštos.

• Kaip ir praeitais metais, pajamų mokesčiai bus pildomi Dirvoje šeštadieniais, pradedant vasario mėn. 18 d. arba pagal susitarimą, telefonu RE 1-7222. Mokesčius pildo Jonas Kazlauskas.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi.

J. P. MULL-MULIOLIS
13229 Superior
UL 1-6666

Edna Ave.

2 šeimų netoli Šv. Jurgio
2 naujos gazo krosnys, 2
garažai, pakeliamos durys.

Russell Rd.

6 kambarių — vienos šeimos, labai gerame stovyje, nauja krosnis, kilimai, variniai vandens vamzdžiai. Prašo apie \$9,000. Įmokėjimas tikrai \$300.00, mėnesiniai mokėjimai per banką nedaugiau kaip nuoma.

Hecker Ave.

2 šeimų 4-3, 2 garažai. Pajamos \$155.00 per mėnesį.

Wheelock Rd.

6 šeimų, mėnesinės pajamos \$350.00. Kaina \$23,900. Įmokėti \$5,000 (gal ir mažiau).

E. 68 Street

2 šeimų, po 2 mieg. kiekviename bute, 2 garažai su pakeliamom durimis, \$12,200.

East Cleveland

Netoli Lee Rd., į pietus nuo Euclid Ave., puikus mūrinis vienos šeimos namas. 3 mieg., didelis saulės kambarys, šildoma radiatoriais, gražus sklypas.

Colonial Heights

Į pietus nuo Euclid Ave., 2 šeimų 5-5, atnaujinti garažai.

Euclid, Ohio

Didelis 7 mieg. namas ant Euclid Ave. Geros pajamos iš pravažiuojančių "Tourist Home".

Galim greit, geromis rinkos kainomis parduoti Jūsų namus juodukų rajone.

Bendradarbis:
Algimantas Dailidė

(14)

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str.

Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas P r a n o Grigonio priežiūroje.

Vasario mėn. visi klientai gauna didelę nuolaidą. Pasinaudokit proga ir pigiai susitaisykit savo mašiną.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

Nr. 12

1961 m. sausio 30 d.

KAS IR KUR?

• **Vasario 16 Gimnazijos** naujų patalpų statymo reikalai juda gera linkme. Statyba kaštuosianti apie 450,000 markių. Šiuo metu jau turima 100,000 markių. Tikimasi, kad Vokietijos valdžia paskirs dar 100,000 markių. Dabar rūpinamasi architekto pasamdymu, kuris paruoštų smulkų planą ir statybos samatą.

• **Dr. Povilas Rėklaitis**, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas, jau turi vizą aplankyti JAV lietuvių ir pravesti naują akciją remti Vasario 16 Gimnaziją. Į JAV atvyks kovo mėn.

• **Antanas Kašuba** įvyksiamie Sandard Federal Savings and Loan bendrovės metiniame susirinkime Chicagoje išrinktas kontrolieriumi ir viceprezidentu pavaduotoju.

A. Kašuba minėtoje ben-

drovėje pradėjęs dirbti kontrolieriumi 1959 m., pavyzdinčiai sutvarkė knygvedybą ir atskaitomybės vedimą moderniomis mašinomis. Žinant, kad bendrovės balansas 1960 m. gruodžio 31 d. viršijo 80 milijonų dolerių, galima suprasti, kiek reikėjo padėti darbo, kad naujoji atskaitomybės sistema galėtų būti įvesta.

• **S. ir V. Minkų** radijo programa Bostone, vasario 5 d. rengia 27 metų radijo veiklos paminėjimą ir talentų popietę. Ji įvyks Lietuvių Piliiečių Klubu svetainėje — 368 W. Broadway, So. Boston.

• **Viktorija Čečetienė** paršė apie lietuvių kančias sovietų pavergtam krašte į Internacional News Bulletin, kurį leidžia GPWC organizacija. V. Čečetienė yra veikli Lietuvių Moterų Atstovybės sekretorė ir aktyviai dalyvauja skaučių veikloje. Šiuo metu ji yra Council of girl scouts association in egzile vicepirmininkė.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondo** atstovybę Bostone sudaro: Ignas Vilėniškis — pirm., Teofilis Janukėnas sekretorius ir Romas Jasiūnas išd. Pirm. adresas: 862 E. 5th St. So. Boston, Mass. Tel. AN 8-8384.

• **Bronius Bieliukas, Aleksandras Daunys** ir **Vladas Žilinskas** sudaro Amerikos Lietuvių Rezistencinės Santarvės rinkimų komisiją, kuri buvo susirinkusi posėdžio sausio 11 d., G. ir A. Daunių rezidencijoje, New

Maironio šeštadieninės mokyklos Brooklyne mokiniai suvaidinę "Žaislų kambarys". "Lėlės" iš kairės: B. Migonytė, L. Birutytė, G. Kregždytė, R. Gerulaitytė, D. Krivickaitė ir R. Žukaitė.

Vyt. Maželio nuotrauka

Yorke. Rezistencinės Santarvės Centro komiteto ir kontrolės komisijos rinkimai vyks korespondenciniu būdu, iki balandžio 1 d.

TORONTO

LNT Moterų Būrelio suėiga, įvykusi sausio 22 d. pas laimutę Mačionienę praejo jaukioje ir darbingoje nuotaikoje. Buvo smulkiai aptartas artėjančios Nepriklausomybės šventės proga ruošiamo vasario 11 d. pobūvio vaišių parengimo klausimas; ateinančioms veiklos metams buvo išrinkta valdyba ir paliesta daugelis kitų moterų būrelio veiklą liečiančių reikalų.

Pabaltiečių Moterų Taryba, kuriai šiais metais vadovauja lietuvaite V. Judzentavičiūtė, bendroje šių trijų tautų veikloje yra parodžiusi gražios iniciatyvos. Veiklą plečiant, pabaltiečiams susitiktį ir pabendrauti atsiranda vis dažnesnių progų.

International Institute patalpų durys visiems yra atviros ir tokia proga ten nuvykti buvo sudaryta sausio 22 d., kur pakviestas pabaltiečių geras draugas G. Allen kalbėjo mūsų išgyventomis pabėgėlių problemomis ir rodė šviesinius paveikslus iš savo kelionių Europoje.

Lietuvių Namų dalininkų metinis susirinkimas įvyks kovo 12 d. savose patalpose. Darbotvarkėje yra numatyta įvairūs pranešimai, naujo statuto priėmimas, valdomųjų ir kontrolės organų rinkimai ir kiti visoki smulkesni reikalai. Pradžią 3 val. po pietų.

J. Paršeliūnas, Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, aktyvus tautinių organizacijų veikėjas, rėmęs Dirvą savo rašiniais ir buvęs jos pirmasis atstovas Toronte, kitą mėnesį išsikelia į Rodney prie Londono.

Kaip žemės ūkio specialistas, gyvendamas mieste negalėjo susigyventi su ta aplinkuma, kurioje jam teko praleisti virš dešimt

WORCESTER

Worcesterio L.M.M. Ratelis ruošia metinę užgavėnių vakariene-šokių, kurie įvyks 1961 m. vasario mėn. 11 d. Maironio parke. Pradžią 7 val. vakaro. Vakarienės metu bus atliekama programa. Šokiams gros J. Benoriaus orkestras iš Providence, R. I. ir veiks gėrimų bufetas.

Visus Worcesterio ir apylinkės lietuvių maloniai kviečiame atsilankyti ir linksmiai praleisti paskutinį šeštadienį prieš gavėnią.

Bilietai gaunami pas visus Ratelio narius ir tą dieną prieš įėjimą.

gaunamas. Pradžią nebuvo lengva, teko dirbti įvairius darbus; nesibijojo nė kirkos, jei buvo reikalas ją panaudoti.

Paprastai, kas turi aiškų tikslą ir pasitiki savo penkiais rankos pirštais, tas drąsiai nugalės pasitaikiusias gyvenimo kelyje visas kliūtis. Jas nugalėjo ir J. Paršeliūnas.

Pagaliau atėjo diena, kada jo kelių metų svajonė tapo realybe. Šiandien jis jau ūkininkas, tabako augintojas, savistovus ir su gražia viltimi žiūri į ateitį.

Sausio 21 d. V. V. Stukų erdviose patalpose buvo suorganizuota A. J. Paršeliūnams išleistuvės, kuriose dalyvavo kelios dešimtys artimųjų draugų ir bendradarbių. Gražias vaišes paruošė J. Adomavičienė, M. Gudeliėnė, B. Kasperavičienė, B. Sapijonienė ir V. Stukienė.

Vaišių metu buvo pasakyta keletas kalbų su geriausiais linkėjimais kurtis naujoje vietoje. Kalbėjo: V. Dailidė, P. Bastys, A. Sapijonis, J. Jankaitis ir V. Judzentavičiūtė. Po to sekė dovanų įteikimas ir J. Paršeliūno padėkos žodis.

Buvo jauku, miela ir linksmas.

P. V.

Gavome 152 naujus skaitytojus

450 naujų skaitytojų vajas lentelė, skaitant už kiekvienus Dirvos leidimo metus po 10 naujų skaitytojų, dabar taip atrodo:

1910	1911	1931	1939	1947	1955
1912	1913	1932	1940	1948	1956
1914	1915	1933	1941	1949	1957
1916	1917	1934	1942	1950	1958
1918	1919	1935	1943	1951	1959
1920	1921	1936	1944	1952	1960
1922	1923	1937	1945	1953	
1924	1925	1938	1946	1954	

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Tos kainos yra tik naujiems skaitytojams)

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokėstį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

Maironio šeštadieninės mokyklos Brooklyne mokiniai - artistai: pelės, lėlės, kareivėliai, katinas ir juokdarys, dalyvavę vaidinime "Žaislų kambarys".

Mūsų mieloms choristėms DALIAI ir VALENTINAI VAKAUZAITĖMS ir artimiesiems, jų mylimam tėveliui

VALENTINUI VAKAUZAI

nuėjus į amžinybę, gilią žuojantą reiškia ir kartu liūdi

Bostono Lietuvių Mišrus Choras

JAV LB Centro Valdybos pirmininkui

ST. BARZDUKUI ir jo šeimai,

mirus jo brangiai motinai, reiškia nuoširdžią užuojautą

LB Centrinės Apylinkės Valdyba

• **Akrono šv. Petro** parapijos statybų baigimo proga buvo išleista graži, gausiai iliustruota 28 psl. programa. Programą atspaudė Dirvos spaustuė. Ją redagavo P. Joga. Tai parapijai vadovauja kun. Kazimieras Petreikis.

• **Birutė Šlepetytė-Venckuvienė**, iš Paryžiaus atvykusi 5-iems mėnesiams į New Yorką, renka medžiagą žurnalistikos ir tarptautinių ryšių istorijos daktarės laipsniui įgyti Sorbonos universitete. Jos pasirinkta tema: Tautinė idėja lietuvių spaudoje. Vasario mėnesį B. Venckuvienė grįžta atgal į Paryžių.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.